

Avrupa Birliği'nin Ukrayna Kriziyle İmtihanı

ENES BAYRAKLI

- **Ukrayna'da yaşanan krizin temelinde ne yatıyor?**
  - **Rusya gelişmeleri nasıl okuyor?**
- **Avrupa Birliği'nin krize bakışı nasıl, uyguladığı politikalar neler?**

UKRAYNA: TEK DEVLET İKİ MİLLET!

Ukrayna'da Kasım 2013'te Devlet Başkanı Viktor Yanukoviç'in Avrupa Birliği ile Ortaklık Anlaşması'nı imzalamayı belirsiz bir süreliğine ertelemesi ile başlayan krizin nedenlerini anlayabilmek için Ukrayna'nın tarihinden kaynaklanan kimlik tartışmalarını anlamak gerekmektedir.

Birçok Batılı analiste göre Ukrayna doğu ile batı arasında parçalanmış tipik bir ülke (*torn country*) örneği teşkil etmektedir.¹ Ülke, etnik olarak batı bölgelerinde çoğunluğu oluşturan Ukraynalılar (%78,8) ve doğu bölgelerinde çoğunluğu teşkil eden Ruslar (%17,3) arasında bölünmüş gibi gözükmektedir. Ukrayna nüfusunun çoğunluğunu Hristiyanlar teşkil etse de, ülkede bulunan etnik grupların Kiev Patrikliği'ne bağlı Ukrayna Ortodoks Kilisesi, Moskova Patrikliği'ne bağlı Ukrayna Ortodoks Kilisesi, Roma'ya bağlı Grek Katolik Kilisesi ve bağımsız Ukrayna Ortodoks Kilisesi gibi farklı mezhep ve kiliselere mensup olmaları da Uk-

rayna'nın parçalanmışlık görüntüsünü güçlendirmektedir. Bunlara ek olarak Ukrayna'nın bir parçası olan Kırım Özerk Bölgesi'nin nüfusu da 2001 yılında yapılan nüfus sayımına göre Ruslar (%58,32), Ukraynalılar (%24,32) ve Tatarlar'dan (%12,1) oluşmaktadır.²

Ülkedeki farklı kültürler kendisini somut biçimde şehirlerin mimarisinde de göstermektedir. Ülkenin doğusunda ve batısındaki şehirler tamamen apayrı dünyalara aitmiş gibi görünmektedirler. Ukrayna'nın batısında yer alan ve uzun dönem Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun ve Polonya'nın hâkimiyetinde kalan Lviv şehri, Barok, Gotik ve Rönesans dönemi mimarisiyle klasik bir Orta Avrupa kentini andırmaktadır. Ülkenin doğusunda yer alan ve Rusların çoğunluğu oluşturduğu Donetsk ise tipik bir Sovyet şehri görünümündedir. Şehrin simgeleri Lenin heykelleri, büyük bulvarlar ve fabrikalardır.³ Bu farklılara rağmen 300 yıl süren Ruslaştırma ve daha sonra Sovyetleştirme politikaları sonucu her iki şe-

1. Srebrnik, Henry; Ukraine is a country torn between east and West, *The Guardian*, 24 Şubat 2014, <http://www.theguardian.pe.ca/Opinion/Letter-to-editor/2014-02-24/article-3626432/Ukraine-is-a-country-torn-between-east-and-west/1> (21.03.2014; 15:34)

2. <http://2001.ukrcensus.gov.ua/eng/results/general/nationality/Crimea/> (22.03.2014; 19:44)

3. Riabchuk, Mykola; Die Ukraine: Ein Staat, zwei Laender?, http://www.eurozine.com/articles/article_2002-09-16-riabchuk-de.html (19.03.2014; 12:23)

Enes BAYRAKLI

Viyana Üniversitesi Siyaset Bilimi bölümünden mezun oldu. Aynı üniversitede Siyaset Bilimi alanında yüksek lisans ve doktora eğitimini tamamladı. 2013 yılından beri Türk Alman Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü öğretim üyesidir. Çalışma alanları arasında, Türk dış politikasının dönüşümü, İsrail'in Kuzey Irak politikası, kültürel diplomasi, dış politika analizi, Alman siyaseti ve dış politikası bulunmaktadır.

hirde de iki kültürün izlerini bulmak mümkündür. Bu manada Ukrayna'da iç içe geçmiş iki kültürden bahsetmek doğru olacaktır.

Birçok ülkede görülebilecek olan ve aslında çok kültürlülük ve zenginlik olarak algılanabilecek bu farklılıklar, kimi aktörler tarafından bir kültür ve kimlik çatışması olarak gösterilmekte ve körüklenmektedir. Özellikle bağımsızlık sonrası devletin ekonomik imkânlarını kullanarak zenginleşen Rus ve Ukraynalı oligarklar toplumu kontrol altında tutmak ve ekonomik çıkarlarının devamını sağlamak adına ülkedeki etnik ve kültürel farklılıkları körüklemektedirler. Devlet yönetimini elinde bulunduran Nomenklatura, doğu Ukrayna'da batı Ukrayna'dan gelecek olan faşizm korkusunu işlerken, batı Ukrayna'da ise komünizm ve Rus tehlikesiyle halkı korkutmakta ve bölmektedir. Ukrayna'nın bağımsızlığını kazanmasından sonra yaşanan siyasi ve ekonomik istikrarsızlık, Rusya ve AB'nin ekonomik ve siyasi etki alanlarını genişletme amacıyla giriştikleri rekabetin de etkisiyle, Ukrayna toplumdaki farklılıkları körüklemektedir.

Sonuç olarak Ukrayna'daki krizi farklı kimliklerin ve kültürlerin bir çatışması olmaktan ziyade, siyasi ve ekonomik nedenlerle iç ve dış aktörler tarafından körüklenen bir çatışma olarak okumak daha doğru gözükmektedir.

RUSYA KRİZİ NASIL OKUYOR?

Öncelikle, Putin gibi çoğunluğu eski KGB ajanı güvenlik bürokratlarından oluşan Rus yönetimi, Ukrayna'yı ve özellikle de Kırım'ı jeopolitik açıdan Rusya'nın güvenliği için hayati öneme haiz bir bölge olarak görmektedir. Özellikle Kırım Yarımadası, Rus donanmasının Karadeniz filosunun üs bölgesi olması açısından, Rusya'nın Karadeniz ve Akdeniz siyaseti için vazgeçilmez olarak görülmektedir. Bundan dolayı Putin 2005 yılında, özellikle Slav kökenli Ukrayna ve Belarus'un kaybını kastederek Sovyetler Birliği'nin yıkılmasını "en büyük jeopolitik felaket" olarak nitelendirmiştir.⁴

İkinci olarak Rusya Ukrayna'da son yaşanan olayları

bir devrim olarak değil, seçilmiş hükümete yönelik bir darbe olarak nitelemekte ve Kiev'deki yönetimi meşru olarak görmemektedir. Rusya aynı zamanda bu devrimin Batı'nın Rusya'yı izole etmek ve çevrelemek için Rusya'nın çevresindeki ülkelerde planladığı devrimler dizisinin bir parçası olduğuna inanmaktadır. Putin'e göre Gürcistan Gül Devrimi (2003) ve Ukrayna Turuncu Devrimi (2004) Batı tarafından planlanmış ve hayata geçirilmiştir. Özellikle NATO'nun 2008 yılında Gürcistan ve Ukrayna'nın üyeliğinin gündeme gelmesi, Rus siyasi elitlerinde NATO tarafından kuşatıldıkları şüphesi doğurmuştur.

Rusya arka bahçesi olarak gördüğü Ukrayna, Kırım, Gürcistan, Belarus ve Moldova gibi ülkelerde Batı'nın demokrasi ve insan hakları gibi konuları ileri sürerek etkinlik kurmaya çalıştığını düşünmekte ve bunu engellemek için politikalar geliştirmektedir. Bundan dolayı Putin 4 Mart'ta yaptığı bir açıklamada, Batı'yı Ukrayna'nın içişlerine karışmakla suçlamış ve Batılıları bir laboratuvarında fareler üzerinde deneyler yapan ama bu deneylerin sonuçları hakkında en ufak bir tahmini bile olmayan Amerikalı bilim adamlarına benzetmiştir.⁵ Rus siyasi elitleri bu gelişmelerin esas hedefinin bir devrim yoluyla Rusya'da da Batı yanlısı bir rejim oluşturmak olduğunu düşünmektedir. Rusya bunu engellemek adına Avrupa Birliği ile ticaret anlaşması imzalamak üzere olan Ukrayna'yı tehdit ve vaatlerle bu anlaşmadan vazgeçirmiştir. Ayrıca Rusya Avrupa Birliği'ne karşı Avrasya Ekonomik Birliği'ni (AEB) kurmaya çalışmaktadır. Bugüne kadar bu birliğe Rusya dışında Kazakistan ve Belarus katılmış durumdadır.

Üçüncü olarak Putin ve çevresindeki siyasi elitin neo-emperyal milliyetçi bakış açısı Ukrayna ve Kırım'ı tarihsel olarak Rus kültürünün doğduğu topraklar olarak görmekte ve Rusya'yı Ukrayna'da yaşayan Rus azınlığın kültürel haklarının ve güvenliğinin bekçisi olarak yansıtmaktadır.

Dördüncü olarak Rusya'nın Kırım'a müdahalesinin iç siyasi boyutu da bulunmaktadır. Putin'in hızlı bir

4. Srebrnik, Henry; Ukraine is a country torn between East and West, *The Guardian*, 24 Şubat 2014.

5. Taylor, Brian T; Putins own Goal, *Foreign Affairs*, <http://www.foreignaffairs.com/articles/141010/brian-d-taylor/putins-own-goal> (18.03.2014; 11:19)

şekilde Kırım'a müdahale etmesi ekonomik sorunlar nedeniyle gitgide azalan popüleritesini tekrar yükseltmiştir. Özellikle Rus basını İkinci Dünya Savaşı'ndaki Nazi katliamlarını hatırlatarak, Ukraynalı aşırı milliyetçi faşistlerin trenlerle Kırım'a gelerek Rusları imha edeceği propagandası yapmaktadır. Bu şekilde Rusya'nın Kırım'ı *de facto* işgal etmesi için kamuoyunun büyük çoğunluğu ikna edilmiş durumdadır. Bu propagandaların bir sonucu olarak Putin'in Kırım'ın işgalinden önce %27'lere kadar düşen popüleritesi işgalden sonra %67 seviyelerine kadar çıkmıştır.⁶ Savaş ve kriz zamanlarında kamuoyunun kısa vadede ülkenin liderinin arkasında dış düşmanlara karşı kenetlenmesi (*rally around the flag effect*) olgusu pek çok ülkede gözlemlenmiş yaygın bir durumdur. Fakat krizin ilerleyen safhalarında Batı ülkelerinin uygulaması muhtemel yaptırımlar sonucu Rus ekonomisi ağır hasar görürse Putin'e olan desteğin gerilemesi beklenebilir.

AB-UKRAYNA İLİŞKİLERİ

Soğuk Savaş sonrasında Doğu Avrupa'da ortaya çıkan yeni bağımsız devletlerin birçoğu bugün Avrupa Birliği'nin üyesi olmuş durumdadır. Bu süre zarfında Rusya gün geçtikçe Doğu Avrupa'daki siyasi ve ekonomik etkinliğini Avrupa Birliği'ne kaptırmış ve Orta Asya'ya doğru çekilerek savunmacı bir strateji izlemek zorunda kalmıştır. Avrupa Birliği çeşitli yumuşak güç enstrümanlarını ve birliğe üye olmak için gerekli şartları devreye sokarak bölge ülkelerinin çoğunun toplumsal, siyasi ve ekonomik yapılarında önemli dönüşümleri tetiklemiştir.

Bu bağlamda AB'nin Ukrayna ile olan ilişkileri bağımsızlıktan sonra hızla gelişmiştir. 1994 yılında Ukrayna hükümeti Avrupa kurumlarına entegrasyonu temel dış politika hedefi olarak belirlemiştir. Bu hedefe bağlı olarak 1998 yılında Ukrayna ile AB arasında Ortaklık ve İşbirliği Anlaşması yürürlüğe girmiştir. Bu anlaşma başta basın özgürlüğü ve medeni haklar sorunu olmak üzere ekonomik ve sosyal meseleler üzerinde durmaktadır. 1998'de Viyana'da gerçek-

6. Alexiyevitsch, Svetlana; Etwas schreckliches, etwas Blutiges zieht heran, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*, 11 Mart 2014, s. 11.

leşen ikinci AB-Ukrayna zirvesinde ilişkiler, stratejik ve benzersiz ortaklık olarak nitelendirilmiştir. Yine bu zirvede Ukrayna AB'ye üye olmayı hedeflediğini açıklamıştır. Ukrayna'nın üyeliği hedeflemesine karşı AB, Orta ve Doğu Avrupa'daki genişlemeler sonucu birliğe yeni katılan ülkelerin entegrasyonunu ve Ukrayna'nın siyasi ve ekonomik sorunlarını gerekçe göstererek Ukrayna'nın AB üyeliği konusunda aceleci davranmamış ve Türkiye'ye karşı uyguladığı oyalama taktiklerinin benzerlerine başvurmuştur. Bugünkü gelişmeler göstermektedir ki, AB Ukrayna'yı birliğe entegre etme konusunda, ekonomik ve siyasi sorunlarla boğuşurken, Rusya'ya karşı avantajlı olduğu zamanı boşa harcamış ve fırsatları iyi bir şekilde değerlendirememiştir.

Avrupa Birliği Ukrayna'yı "Komşu Ülkeler Politikası" ve "Doğu Ortaklığı" stratejileri çerçevesinde öncelikli ülke olarak görmektedir. Bu bağlamda 2007 ve 2013 yılları arasında AB ve Ukrayna "Ortaklık" ve "Geniş Kapsamlı Ticaret" anlaşmalarının müzakerelerini yürütmüştür. 21 Kasım 2013'te Ukrayna hükümetinin anlaşmaların imzalanmasını belirsiz süreliğine ertelemesi ve Rusya'nın kurduğu Avrasya Ekonomik Birliği'ne girmek için müzakereler başlatma kararı alınmasıyla AB yanlısı halk sokaklara dökülmüş ve aylar süren protestolar sonucu hükümeti devirmişlerdir.

Rusya bir darbe olarak nitelendirdiği bu gelişmeler karşısında, Kırım'daki Rus nüfusun güvenliğini gerekçe göstererek Kırım'ı *de facto* olarak işgal etmiştir. AB bu gelişmeler yaşanırken ilk etapta Rusya'ya karşı çok güçlü bir tepki verememiş, sadece vize kolaylıklarının iptal edilmesi ve Soçi'de yapılacak olan G-8 zirvesinin durdurulması gibi hafif yaptırımlar uygulayabilmiştir. Buna karşın ABD, banka hesaplarının dondurulması ve vize kısıtlamaları gibi ilk etapta daha ağır yaptırımlar uygulama kararı almıştır.

AB'nin Ukrayna krizi konusunda yavaş hareket etmesi ve etkin kararlar alamamasının çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Öncelikli olarak bütün üyelerin onayının gerektiği dış politika konularında AB karar verme mekanizmaları çok hızlı hareket edememektedir. Ukrayna konusunda Donald Rumsfeld'in bir zamanlar "eski" ve "yeni" Avrupa olarak nitelendirdiği ülkelerin

farklı görüşleri bulunmaktadır. Sovyet işgalini yaşamış ve Rus azınlık nüfusa sahip olan Polonya, Litvanya gibi “yeni” Avrupa ülkeleri, Rusya’ya karşı ağır ekonomik yaptırımlar uygulanması gerektiğini savunmaktadırlar. Buna karşın Rusya ile karşılıklı ekonomik bağımlılıkları yüksek düzeyde olan ve yaptırımlardan ekonomileri etkilenebilecek İngiltere, Almanya gibi devletler ekonomik yaptırımlar konusunda acele etmemekte ve diplomasiye ağırlık vermek istemektedirler.⁷

Genel olarak Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri enerji konusunda Rusya’ya bağımlı durumdadırlar ve ortak bir enerji politikası geliştiremediklerinden dolayı her ülke Rusya ile enerji konularında ayrı ayrı pazarlık yapmaktadır. Ayrıca Rus oligarkların çeşitli Avrupa bankalarında yüksek miktarda yatırımları bulunması da AB üyesi ülkelerin Rusya’ya karşı ortak karar almalarını engellemektedir. Putin, Avrupa’nın bu bölünmüşlüğüne bilmekte ve hesaplarını ona göre yapmaktadır.⁸

“BIRAK SAVAŞI BAŞKALARI YAPSIN, SEN EY MESUT ALMANYA TİCARET YAP”⁹

AB ve Rusya arasındaki karşılıklı ekonomik bağımlılığı anlamak için, AB’nin en güçlü ekonomisi olan ve ekonomik yaptırımlar konusunda acele etmek istemeyen Almanya ile Rusya’nın ticari ilişkilerine bakmak iyi bir örnek olacaktır.

Almanya, Soğuk Savaş sonrasında Rusya ile kanlı ortak geçmişin izlerini silmek ve geçmişteki çatışmaların tekrarlanmaması için yakın siyasi ve ekonomik ilişkiler geliştirme politikası izlemeye başlamıştır. Almanya, Rusya ile ekonomik ilişkilerini geliştirmiş ve *know how* transferi yaparak Sovyet endüstrisinin yenilenmesi konusunda Rusya’ya yardım etmiştir. Bu

siyasetin temel dayanak noktası karşılıklı ekonomik bağımlılığın geçmişteki kanlı çatışmaların tekrarlanmasını engelleyeceği düşüncesidir. Fakat bugün gelinen noktada bu siyasetin sadece Rusya’nın değil, aynı zamanda kriz zamanlarında Almanya’nın dış politika seçeneklerini sınırlandırdığı da görülmektedir.

Almanya ile Rusya arasındaki ticaret hacmi 76,5 milyar dolar düzeyindedir. Rusya Almanya’nın ihracatında 11. sırada bulunmaktadır. Almanya Rusya’ya motorlu araçlar, makine, kimya ürünlerinden oluşmak üzere 2013 yılında 36 milyar dolarlık ihracat yapmıştır. Yapılan hesaplara göre Almanya’da 300.000 kişilik istihdam Rusya ile yapılan ticarete bağlı durumdadır. Bunun dışında Volkswagen, BMW, Daimler ve Metro gibi 6000 Alman firmasının Rusya’da yatırımları bulunmaktadır. Bu rakam Rusya’da yatırım yapan diğer bütün AB üyesi ülkelerin firmalarının toplamından fazladır.¹⁰

Rusya’da AB üyesi ülkeler arasında kimin ticari çıkarlarının önde olduğunu göstermesi açısından ilginç bir örnek de, BBC’nin internet sayfasında Kırım krizi ile ilgili videolar açıldığı zaman Rusça Volkswagen reklamlarının çıkmasıdır. Daha ilginç bir örnek ise, eski Almanya Şansölyesi sosyal demokrat Gerhard Schröder’in 2005 yılında görevinden ayrıldıktan sonra Rusya’nın en büyük Gaz Şirketi olan Gazprom’da yüksek meblağlı bir maaşla işe başlaması ve bugün de (Mart 2014) hâlâ çalışıyor olmasıdır. Schöreder, Kırım krizinde Avrupa Birliği’ni suçlayan açıklamalar yapmış, buna karşılık olarak Avrupa Parlamentosu’nda Yeşiller ve Muhafazakârlar bir önerge vererek Schröder’e Kırım krizi ile ilgili konuşma yasağı getirilmesini istemişler ama bu önerge reddedilmiştir.¹¹

Rusya Almanya’ya 2013 yılında 40,5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. Almanya Rusya’nın yap-

7. Scmitz, Gregor Peter; Das Zerrissene Europa, *Der Spiegel*, 6 Mart 2014, <http://www.spiegel.de/politik/ausland/eu-gipfel-zur-ukraine-schwache-sanktionen-gegen-russland-a-957347.html> (07.03.2014; 17:15)

8. Müchau, Wolfgang; Die Spur des Geldes: Putin ist Europa überlegen, *Der Spiegel*, 5 Mart 2014, <http://www.spiegel.de/wirtschaft/unternehmen/krim-krise-und-eu-warum-putin-europa-ueberlegen-ist-a-957005.html> (07.03.2014; 15:45)

9. Bu deyim orijinali Habsburg imparatorluğunun siyasi hegemonyasını genişletmek için takip ettiği evlilik siyaseti hakkındadır. “Bırak başkaları savaşsın, Sen ey mesut Avusturya evlen” (*Mögen andere Krieg führen Du glückliches Österreich heirate*).

10. Bossy, Fransızka; So eng sind Deutschland und Russland verflochten; *Der Spiegel*, 5 Mart 2014, <http://www.spiegel.de/wirtschaft/unternehmen/sanktionen-krim-krise-deutsche-firmen-fuerchten-eiszeit-mit-russland-a-956883.html> (06.03.2014; 16:53)

11. Schmitz, Peter; Antrag im Europaparlament: EU-Abgeordnete wollen Schröder Sprechverbot zur Krim erteilen, *Der Spiegel*, 13 Mart 2013, <http://www.spiegel.de/politik/ausland/krim-eu-parlamentarier-wollen-gerhard-schroeder-maulkorb-verpassen-a-958405.html> (14.03.2014; 16:23)

tiği ihracatta üçüncü sırada bulunmaktadır. Almanya gaz ithalatının %40'ını, petrol ithalatının da %35'ini Rusya'dan yapmaktadır. Almanya'nın Rusya'dan yaptığı gaz ithalatının yarısı boru hatlarıyla Ukrayna toprakları üzerinden geçerek Almanya'ya ulaşmaktadır. Almanya yer altı depolarında yıllık ihtiyacının %20'si kadar gazı depolayabilmektedir. Ayrıca son krizle birlikte Amerika'dan ve Katar'dan Avrupa'ya gaz sevkiyatının hızlandırılması da gündeme gelmiştir. Bunun sonucu olarak kısa vadede gaz akışındaki bir kesintinin Almanya'yı etkilememesi beklenebilir.¹²

Buna rağmen yukarıdaki tablo açıkça göstermektedir ki, Almanya ve Rusya ekonomik olarak yüksek düzeyde birbirlerine bağımlı durumdadırlar. Almanya'nın Rusya'ya karşı yaptırımlar uygulaması, Rusya'nın petrol ve doğalgaz akışını durdurması ve ithalata engel koymasıyla sonuçlanabilir. Her iki durumda da iki ülkenin ekonomilerinin ağır darbe alacağı açıktır.

SONUÇ

Her ne kadar Rusya ile karşılıklı bağımlılıkları olsa da AB üyesi ülkelerin ve NATO'nun son tahlilde Rusya'nın egemen bir devletin iç işlerine müdahalesi ve işgalini kabul etmesi zor gözükmektedir. Bu bağlamda AB, Rusya'nın Kırım konusunda geri adım atmaması durumunda yaptırımları aşama aşama ağırlaştıracağını ilan etmiştir.¹³ Her iki taraf ekonomik olarak birbirlerine bağımlı olsalar da, Rusya'nın Avrupa Birliği'ne ve diğer Batı ülkelerine olan ekonomik bağımlılığı daha yüksek seviyededir. Kırım krizinin ilk günlerinde Rus borsası %12 değer kaybetmiş, ruble dolar karşısında önemli oranda gerilemiş, ülke toplamda bir günde 58 milyar dolar kaybetmiştir. Bu nedenle, dünya ekonomisiyle bütünleşmiş Rusya'nın, AB ve NATO üyesi ülkelerin ortak olarak uygulayacağı yaptırımlara ekono-

nomik olarak dayanması uzun vadede mümkün gözükmemektedir. Ayrıca tatillerini Avrupa'da geçiren ve Avrupa'da ciddi yatırımları bulunan Ukrayna ve Rusya'daki oligarkların bu yaptırımlardan etkilenecekleri ve ülke yönetimlerine baskı yapacakları da açıktır.

Krizin Batı ile Rusya arasında sıcak bir çatışmaya dönüşmesi, nükleer silahların caydırıcılığından dolayı ihtimal dışıdır. Rusya ve Ukrayna arasında sıcak bir çatışmanın çıkması çok düşük bir ihtimal olsa da, böyle bir durumda Batı ülkelerinin doğrudan bir müdahaleden ziyade Ukrayna'yı silahlandırma yoluna gidecekleri açıktır. Batı basınında da şimdiden bu konuda haberler çıkmaya başlamış durumdadır.

Krizin çözülmesi büyük oranda ABD, Almanya ve Rusya arasındaki pazarlıklara bağlı gibi gözükmektedir. Rusya'nın önünde Ukrayna krizi ile ilgili iki seçenek bulunmaktadır: Ya Ukrayna'daki Rusların haklarını geliştiren ve kendi imajını kurtaracak bir anlaşma ile Kırım'dan çekilecek ya da Batı ülkeleriyle başka konularda pazarlık yaparak Kırım'ı diğer oldubittiyle işgal ettiği Güney Osetya gibi elinde tutmaya çalışacaktır. Burada Batı blokunun Rusya'nın güvenlik endişelerini yatıştırmak adına Ukrayna ve Gürcistan'ı NATO'ya almaktan vazgeçtiğini taahhüt etmesi, Rusya'nın anlaşmaya razı olmasını kolaylaştırabilir. AB'nin de önünde iki seçenek bulunmaktadır: Ya ekonomik çıkarları göz önüne alarak Kırım'ın işgalini kabullenecek yahut da bu durumu AB'nin temel değerlerine ve Doğu Avrupa ülkelerinin güvenliğine yönelik bir tehdit olarak nitelendirip ABD ve diğer NATO üyesi ülkelerle birlikte Rusya'ya ağır ekonomik yaptırımlar uygulamaya başlayacaktır. Her ne olursa olsun AB üyesi ülkelerin savduklarının iddia ettikleri değerlerle tamamen zıt ve Rus azınlıklara sahip Doğu Avrupa ülkeleri için tehlikeli sonuçları olabilecek böyle bir oldubitti kabullemeleri zor gözükmektedir.

12. Bossy, Fransızka; So eng sind Deutschland und Russland verflochten; *Der Spiegel*, 5 Mart 2014, <http://www.spiegel.de/wirtschaft/unternehmen/sanktionen-krim-krise-deutsche-firmen-fuerchten-eiszeit-mit-russland-a-956883.html> (07.03.2014; 15:33)

13. Regierungserklärung: Merkel droht Kreml mit härteren Sanktionen, *Der Spiegel*, 13 Mart 2014, <http://www.spiegel.de/politik/ausland/krim-krise-merkel-droht-kreml-mit-weiteren-sanktionen-a-958378.html> (14.03.2014; 12:13)

